

Strasbourg den 24.10.2017
COM(2017) 650 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Kommissionens arbetsprogram 2018

I. ETT MER ENAT, STARKARE OCH MER DEMOKRATISKT EU

EU håller tydligt på att återhämta sig. EU befinner sig nu i det femte året av en ekonomisk återhämtning som når ut till alla EU-länder. Tillväxten för EU som helhet överstiger nu 2 % och uppgår till 2,2 % för euroområdet, vilket innebär att EU:s ekonomi har växt snabbare än USA:s de senaste två åren. Nästan 8 miljoner nya jobb har tillkommit under den här mandatperioden, bland annat tack vare EU-institutionernas arbete, insatser från Europeiska fonden för strategiska investeringar, ungdomsgarantin, de europeiska struktur- och investeringsfonderna samt Europeiska centralbankens penningpolitik. Förtroendet för och tilliten till EU återvänder. EU:s stats- och regeringschefer tillkännagav i Rom i mars sin vilja att göra EU starkare och mer motståndskraftigt genom ännu större enighet och solidaritet och respekt för gemensamma regler.

EU har nu ett gyllene tillfälle – men det varar inte för alltid. För att ta vara på dagens dynamik lägger nu kommissionen fram sitt arbetsprogram för de närmaste 14 månaderna fram till slutet av 2018. Detta bygger vidare på färdplanen för ett mer enat, starkare och mer demokratiskt EU som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker lade fram samtidigt med sitt tal om tillståndet i unionen den 13 september 2017. Det ska hjälpa EU att hålla rätt spår genom att fortsätta att ge resultat och följa EU:s positiva agenda, och det ska också bidra till att EU koncentrerar sig på de stora frågorna där europeiska insatser tillför ett tydligt och påvisbart mervärde.

Den här kommissionen har redan lagt fram över 80 % av de förslag som behövs för att färdigställa den digitala inre marknaden, energiunionen, kapitalmarknadsunionen, bankunionen, säkerhetsunionen och en heltäckande europeisk migrationspolitik¹. Tonvikten bör nu ligga på att förslag omsätts i lagstiftning och lagstiftning omsätts i praktiken. Ju förr Europaparlamentet och rådet slutför lagstiftningsprocessen, desto snabbare får människor och företag i EU nytta av vårt gemensamma arbete. Kommissionen kommer att intensifiera sina insatser för att stödja medlagstiftarna under hela processen.

Arbetsprogrammet för 2018 har två inriktningar. För det första anges i arbetsprogrammet ett litet antal målinriktade lagstiftningsåtgärder för att slutföra vårt arbete på prioriterade politikområden de närmaste månaderna. Kommissionen kommer att ha lagt fram alla lagstiftningsförslag senast i maj 2018. Då får Europaparlamentet och rådet tid och utrymme att fullborda lagstiftningsarbetet innan människorna i EU gör sina röster hörda vid valet till Europaparlamentet i juni 2019 om det som vi uppnått tillsammans.

För det andra innehåller arbetsprogrammet även ett antal initiativ som är mer långsiktiga, när det nya EU med 27 länder formar sin framtid för åren fram till 2025. Dessa initiativ avspeglar den diskussion som inleddes med kommissionens vitbok om EU:s framtid och talet om

¹ *The European Commission at mid-term: State of play of President Juncker's ten priorities*, rapport av Europaparlamentet, 11 juli 2017.

tillståndet i unionen. De kan alla genomföras med stöd av Lissabonfördragets outnyttjade möjligheter². Vi kommer att ha lagt fram alla dessa initiativ före mandatperiodens slut.

Som tidigare år läggs i arbetsprogrammet också fram ett antal förslag efter översyner av lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit), med beaktande av Refit-plattformens yttranden. För att parlamentet och rådet ska kunna koncentrera sig på de verkligt väsentliga förslagen anges i arbetsprogrammet ett betydande antal förslag som vi vill dra tillbaka eftersom Europaparlamentet och rådet sannolikt inte kan enas eller eftersom förslagen inte längre tjänar sitt syfte eller är föråldrade. Dessutom fortsätter under arbetsprogrammets löptid processen att upphäva föråldrad lagstiftning³. Samtidigt lägger vi fram en översyn över kommissionens agenda för bättre lagstiftning⁴ och Refit-resultattavlan, där det står mer utförligt om hur vi följer upp Refit-plattformens yttranden och om de pågående utvärderingarna och översynerna av befintlig lagstiftning.

II. RESULTAT MED JUNCKERKOMMISSIONENS TIO PRIORITERINGAR⁵

En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar

De ökande investeringarna och den ökande tillförsikten i EU har varit centrala för de förbättrade ekonomiska utsikterna. De har lett till nya arbetstillfällen och tillväxt i hela EU, och har gett stöd till ny infrastruktur – både fysisk och digital – och har hjälpt EU att snabbare gå över till ren energi. Nu måste vi fortsätta våra ansträngningar för att öka investeringarna. Investeringsplanen för Europa har stor betydelse för att få igång projekten, och för att stödja små och medelstora företag och skapa jobb. För att bygga vidare på detta behöver vi nu ett snabbt beslut om förslaget om Efsi 2.0 och förslaget till samlingsförordning⁶ så att det blir enklare att kombinera de europeiska struktur- och investeringsfonderna med Europeiska fonden för strategiska investeringar. Ökningen av investeringarna kan inte bli långsiktig utan åtföljande strukturreformer. Vi kommer att analysera sådana reformer som går ut på att öka investeringarna. Kommissionen kommer att fortsätta att använda den europeiska planeringsterminen för att samordna den ekonomiska politiken och främja en tillväxtstrategi som ger resultat i form av investeringar, sunda offentliga finanser och strukturreformer.

Den europeiska ekonomin är beroende av sin industriella konkurrenskraft, och med utgångspunkt i de berörda parternas synpunkter lade kommissionen fram en ny

² I bilaga 1 (nya initiativ) och bilaga 3 (prioriterade pågående förslag) finns detaljerade förteckningar över förslagen.

³ I bilaga 4 förtecknas föreslagna tillbakadragna förslag, och i bilaga 5 förtecknas upphävd lagstiftning.

⁴ COM(2017) 651, meddelandet *Completing the Better Regulation Agenda: Better solutions for better results* (svensk version kommer senare).

⁵ Här kommer kommissionen att inrikta sin kommunikationsverksamhet under 2018 på sina prioriteringar i de gemensamma kommunikationsinsatserna 2017–2018 enligt den fleråriga budgetramen 2014–2020 (C(2016) 6838, 25.10.2016), i synnerhet färdplanen för Sibiumötet.

⁶ COM(2016)597 om Efsi 2.0 och COM(2016) 605 om samlingsförordningen.

industripolitisk strategi för EU⁷. Vi kommer att verka för att stödja innovation, jobb och tillväxt genom vår strategi för den cirkulära ekonomin⁸, då den kan medföra stora fördelar för vår ekonomi, konkurrenskraft och miljö. Vi kommer att lägga fram ett begränsat antal förslag för att stärka vårt arbete på detta område. De ska särskilt inriktas på hur vi producerar och använder plast, så att alla plastförpackningar senast 2030 kan återvinnas, och på hur vi återvinner vatten och förvaltar dricksvatten. Vi kommer också att föreslå en ram för övervakning av den cirkulära ekonomins utveckling. Som en del av vår sektorsstrategi för bättre lagstiftning kommer vi att ta itu med de rättsliga, tekniska och praktiska hindren där kemikalie-, produkt- och avfallslagstiftningen samspelar. Vi kommer att fortsätta utvärderingen av den bioekonomiska strategin från 2012⁹ och vi kommer att utforska hur man bäst kan gå vidare, exempelvis genom att utöka tillämpningsområdet.

Även om den övergripande ekonomiska situationen förbättrats avsevärt måste EU fortfarande hantera krisens följder och se till att den högre tillväxten resulterar i nya jobb, rättvisa och nya möjligheter för alla. Den här kommissionen har lagt grunderna för att hantera denna utmaning, t.ex. genom den europeiska kompetensagendan¹⁰. Vi måste nu gå vidare med kompetensagendan på nationell och regional nivå med stöd av Europeiska socialfonden, och särskilt uppmärksamma grundläggande färdigheter och digital kompetens.

En sammankopplad digital inre marknad

Varje dag använder 360 miljoner människor i EU internet för att arbeta, studera, göra inköp eller hålla kontakten, så EU behöver en verklig digital inre marknad. Kommissionen har sedan maj 2015 lagt fram 24 lagstiftningsförslag om detta. Hittills har endast sex av förslagen antagits av parlamentet och rådet. Europaparlamentet och rådet måste nu prioritera att komma till beslut om förslagen så snabbt som möjligt, särskilt om kodexen för elektronisk kommunikation, förslaget till upphovsrättsreform samt direktivet om digitalt innehåll. EU behöver mer samarbete om spektrumförvaltning för att uppnå mycket snabba fasta och mobila nätverk (5G) i världsklass och även ökad samordnad tillgång till spektrum senast 2020 enligt enhetliga regler och ekonomiska villkor. För att färdigställa den digitala inre marknaden kommer vi också att lägga fram ett förslag om skäliga villkor mellan plattformar och företag, ett initiativ mot falska nyheter samt reviderade riktlinjer om betydande marknadsinflytande inom sektorn för elektronisk kommunikation.

En framgångsrik digital inre marknad förutsätter framför allt att människorna i EU har förtroende för den. Cyberattackerna ökar och vi står nu inför nya och skiftande hot på internet. Därför lade kommissionen redan den 13 september fram ett antal förslag för att bättre skydda allmänheten från hot som kan uppstå genom ny teknik¹¹. Vi kommer att komplettera det här paketet och skydda våra ekonomiers och våra demokratiers stabilitet från cyberhot genom att

⁷ COM(2017) 479, *Meddelande om att investera i en smart, innovativ och hållbar industri – En ny strategi för EU:s industripolitik*

⁸ COM(2017) 33, rapport om genomförandet av handlingsplanen för den cirkulära ekonomin.

⁹ COM(2012) 60, meddelandet *Innovation för hållbar tillväxt: En bioekonomi för Europa*.

¹⁰ COM(2016) 381, meddelande om en ny kompetensagenda för Europa.

¹¹ JOIN(2017) 450, meddelandet *Resiliens, avskräckning och försvar: ett starkt cyberförsvar för EU*.

bygga upp ett nätverk av kompetenscentrum för cybersäkerhet. Samtidigt kommer kommissionen även i fortsättningen att sträva efter att ta vara på den nya teknikens möjligheter när det gäller till exempel högpresterande datorsystem och självstyrande bilar. Vi vill också ta vara på potentialen i artificiell intelligens, som får en allt större roll i våra ekonomier och samhällen.

En motståndskraftig energiunion och en framåtblickande klimatpolitik

Vi har gjort betydande framsteg med att förverkliga energiunionen. Prioriteringen är nu att se till att paketet om ren energi för alla i EU¹², som lades fram i december 2016, och förslagen om uppdaterad klimatpolitik antas. Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta för att förbättra energiförsörjningstryggheten och den inre marknadens funktion. Vi kommer att föreslå gemensamma regler för gasledningar som kommer in på EU:s inre gasmarknad. Vi kommer att förhandla med Ryssland om principerna för driften av gasledningen Nord Stream 2, så snart som rådet har antagit det starka mandat vi rekommenderade. På transportområdet kommer kommissionen att inrikta sig på nya koldioxidkrav för personbilar, lätta lastbilar och tunga fordon. Vi kommer att fortsätta vårt arbete med batterier och infrastruktur för alternativa bränslen, med tanke på deras strategiska betydelse för övergången till rena transporter och ren energi.

En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas

En väl fungerande inre marknad är grundbulten i EU-projektet. Den gör att personer, varor, tjänster och kapital kan röra sig friare. Den inre marknaden erbjuder möjligheter för europeiska företag, och ett större utbud och lägre priser för konsumenterna. Kommissionen kommer att inrikta sina ansträngningar nästa år på se över EU:s bolagsrätt för att stödja företag med tydliga, moderna och effektiva regler. Vi kommer att fortsätta våra satsningar på att skydda medlemsstaternas statsbudgetar mot skadlig skattepraxis. Det är bl.a. fråga om modernare regler för bestämning av momssatser, nya regler om administrativt samarbete mellan medlemsstaterna i fråga om moms, ett förslag om förenklad moms för små och medelstora företag samt regler om beskattning av multinationella företags vinster i den digitala ekonomin. Dessutom kommer kommissionen att föreslå åtgärder för att förbättra livsmedelskedjan, hjälpa jordbrukarna att stärka sin ställning på marknaden och skydda dem från framtida chocker.

För att färdigställa kapitalmarknadsunionen¹³ kommer vi att lägga fram förslag som rör samspelet mellan finans och teknik, och vi kommer att föreslå regler för gräsrotsfinansiering och icke-hierarkisk finansiering. Vi kommer att göra det lättare att använda säkerställda obligationer och minska hindren för gränsöverskridande distribution av investeringsfonder, och vi kommer att lägga fram ett initiativ om hållbar finansiering. Vi kommer att föreslå nya regler för gränsöverskridande betalningar som omfattar andra valutor än euron. Det ska bidra

¹² COM(2016) 860, Ren energi för alla i EU.

¹³ De åtgärder som planeras för att färdigställa kapitalmarknadsunionen presenterades i halvtidsöversynen i juni 2017, se COM(2017) 292.

till att alla människor i EU får lägre avgifter när de överför pengar utomlands eller tar ut pengar i uttagsautomater på semestern.

Det återstår ännu mycket att göra för att den inre marknaden ska kännetecknas av social rättvisa och arbetstagarrättigheter. Kommissionen kommer att angripa problemen med arbetskraftens rörlighet och samordning av de sociala trygghetssystemen genom att föreslå en europeisk arbetsmyndighet och ett europeiskt personnummer som förenklar de enskildas kontakter med myndigheter på en rad områden. Vi kommer att föreslå modernare sociala trygghetssystem och beakta nya arbetsformer så att vi täpper till luckorna och så att alla som arbetar, oberoende av anställningsform, kan bidra till och få tillgång till socialt skydd. För att ytterligare skydda arbetstagarna på den inre marknaden kommer kommissionen att föreslå skärpta skyldigheter för att se till att de anställda informeras skriftligen om arbetsvillkoren.

Vi måste också skydda medborgarna bättre, och för att bidra till det kommer vi att lägga fram en gemensam handlingsplan för nationell vaccinationspolitik. Det ska hjälpa medlemsstaterna att genomföra vaccinationsprogram, minska antalet som tvekar inför vaccinering och stärka tillgången på vaccin.

En djupare och mer rättvis ekonomisk och monetär union

För att inte tappa tempo i återhämtningen kommer kommissionen att rekommendera en i stort sett neutral finanspolitisk inriktning för euroområdet, med en fortsatt inriktning på att stärka ekonomisk och social konvergens och motståndskraft. Vi kommer också att fortsätta vårt arbete för en fördjupad, mer rättvis ekonomisk och monetär union med stärkt demokratisk redovisningsskyldighet. Ekonomiska och monetära unionen är vårt bästa verktyg för att göra EU mer välmående och skydda människorna i EU från framtida ekonomiska chocker. Kommissionen kommer att föreslå ett betydande åtgärds paket före slutet av 2017 för att gå vidare på det här området.

Som en del av paketet tänker vi föreslå att Europeiska stabilitetsmekanismen flyttas in i EU-rättens ram så att den blir mer demokratiskt förankrad, och samtidigt stärka dess uppgifter i beslutsprocessen. Vårt mål måste vara att ha en verklig europeisk valutafond för krishantering, som arbetar tillsammans med våra vedertagna dagliga instrument för övervakning och samordning av den ekonomiska politiken. Vi kommer också att föreslå att det ska inrättas en särskild budgetpost för euroområdet inom EU:s budget med fyra funktioner: stöd till strukturreformer, en stabiliseringsfunktion, uppbackning för bankunionen samt ett konvergensinstrument för stöd till de medlemsstater som är på väg att införa euron. Vi kommer också att föreslå att innehållet i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen flyttas in i EU-rätten, vilket man kom överens om 2012, samtidigt som man tar hänsyn till den flexibilitet som är inbyggd i stabilitets- och tillväxtpakten och som kommissionen tillämpat sedan januari 2015. Ekonomiska och monetära unionen kan bli starkare bara om solidaritet och ansvar går hand i hand.

Att färdigställa bankunionen leder till både riskminskning och riskdelning i banksektorn, så det är en annan viktig sak i detta arbete. Kommissionen presenterade nyligen en optimistisk men realistisk väg att nå enighet om alla kvarstående delar av bankunionen, särskilt den

europiska insättningsgarantin, baserat på rådets befintliga åtaganden¹⁴, och vi kommer att lägga fram ytterligare förslag om nödlidande lån och om värdepapper med statsobligationer som säkerhet från EU. En färdig bankunion kan tillsammans med kapitalmarknadsunionen bidra till det stabila och integrerade finanssystem som enskilda och företag behöver.

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter¹⁵ kommer att ge ny fart åt konvergensen mot bättre arbets- och levnadsförhållanden mellan medlemsstaterna. Detta kommer att driva EU:s sociala agenda framåt på alla nivåer och hjälpa oss på vägen mot en gemensam uppfattning om vad som är social rättvisa på vår inre marknad – mot en union av sociala normer, som Jean-Claude Juncker efterlyste i sitt tal om tillståndet i unionen 2017. Vi ser fram emot tillkännagivandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter vid det sociala toppmötet i Göteborg i november. Vi kommer att föra in den nya sociala resultattavla som kompletterar den europeiska pelaren för sociala rättigheter i den europeiska planeringsterminen, så att vi kan mäta framstegen på området.

En balanserad och progressiv handelspolitik för att styra globaliseringen

Som världens största handelsmakt är EU beroende av öppen och rättvis handel med partner från hela världen. Vi strävar efter en progressiv och ambitiös handelsagenda, med en avvägning mellan öppenhet och ömsesidighet och efterlevnad av sociala och miljömässiga normer. EU:s handelsavtal skapar sysselsättning och tillväxt, och vi kommer att förhandla med Mercosur och Mexiko, och arbeta med Europaparlamentet och medlemsstaterna för att se till att avtal med bland annat Japan, Singapore och Vietnam genomförs korrekt så att dessa fördelar verkligen uppstår. Vi vill också förhandla om handelsavtal med Australien och Nya Zeeland så snart som rådet har godkänt det förhandlingsmandat som kommissionen rekommenderat. Vi är dock inte naiva frihandelsvänner. I år fortsätter vi våra ansträngningar för att bevara och främja EU:s höga standarder i kontakterna med omvärlden och garantera lika villkor för de europeiska företagen och arbetstagarna. Därför är det viktigt att Europaparlamentet och rådet snabbt antar de framlagda förslagen om modernisering av de handelspolitiska skyddsinstrumenten och om kontroll av utländska direktinvesteringar i EU¹⁶.

Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som bygger på ömsesidigt förtroende

En framgångsrik inre marknad bygger framför allt på förtroende. Detta förtroende kan lätt undergrävas om konsumenterna upplever att det inte kan få sin sak prövad. Kommissionen kommer därför att lägga fram en ny giv för konsumenterna för att stärka skyddet av konsumenternas rättigheter och i och utanför domstolar och underlätta samordning mellan och effektiva insatser av de nationella konsumentmyndigheterna. Vi kommer också att fortsätta vårt arbete för att skydda avslöjare.

EU strävar efter att främja människors välbefinnande, vilket betyder att man bidrar till deras säkerhet. EU hade också under det gångna året central betydelse för att skydda allmänheten

¹⁴ COM(2017) 592, meddelande om att färdigställa bankunionen.

¹⁵ COM(2017)250, meddelandet *En europeisk pelare för sociala rättigheter*.

¹⁶ Se bilaga 3 om prioriterade pågående förslag.

mot naturkatastrofer, och måste fortsätta att göra det. EU:s civilskyddsmekanism är ett tecken på europeisk solidaritet både inom och bortom EU:s gränser. Vi tänker föreslå att mekanismen stärks och får egen operativ kapacitet, så att EU kan tillhandahålla bättre krisstöd och akut stöd till våra medborgare med största möjliga effektivitet och minsta möjliga krångel.

Att färdigställa säkerhetsunionen är högt prioriterat. Vi har gjort verkliga framsteg i kampen mot terrorism, och vi kommer att lägga fram förslag för att förbättra de brottsbekämpande myndigheternas gränsöverskridande tillgång till elektroniska bevis och finansiella underrättelser, och ytterligare skärpa bestämmelserna mot sådana sprängämnesprekursorer som terrorister använder för hemmagjorda vapen. Vi kommer att fortsätta att främja samarbete med sociala medieföretag för att upptäcka och undanröja terrorrelaterat och annat olagligt material på nätet, och vi är redo att föreslå lagstiftning om avlägsnande av terrorrelaterat material vid behov. Kommissionen kommer att fortsätta att hjälpa medlemsstaterna att motverka radikalisering och genomföra de föreslagna riktlinjerna om skydd av offentliga platser¹⁷, och arbetar på ytterligare åtgärder för att förbättra säkerheten för passagerartåg. Vi kommer att intensifiera våra ansträngningar att göra EU till ett säkrare samhälle, under fullständigt hänsynstagande till de grundläggande rättigheterna, med ett förslag om interoperabilitet mellan informationssystem.

Utbyte av information och data är viktigt i våra samhällen och sker i allt högre grad över gränserna. Kommissionen kommer att slutföra sin vägledning om vägen framåt om lagring av uppgifter. I början av 2018 hoppas kommissionen också kunna anta ett beslut om adekvat skydd av personuppgifter i Japan för att garantera det fria flödet av personuppgifter mellan EU och Japan som en del av vårt stärkta ekonomiska partnerskap.

Kommissionen bekräftar sitt engagemang för Schengensystemet, och uttrycker sin avsikt att gå tillbaka till Schengen så snart som möjligt, och samtidigt ta fullständig hänsyn till medlemsstaternas proportionerliga önskemål när det gäller säkerheten. Detta förutsätter att Europaparlamentet och rådet snabbt antar kommissionens förslag om översyn av kodexen om Schengengränserna.

Mot en ny migrationspolitik

Vi håller på att genomföra den europeiska migrationsagendan. Europaparlamentet och rådet behöver prioritera de förslag som redan lagts fram. I synnerhet är reformen av Dublinsystemet¹⁸ avgörande för ett gemensamt europeiskt asylsystem som bygger på solidaritet och garanterar att ansvaret fördelas rimligt. Vi stöder Europaparlamentets och rådets insatser för att slutföra reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet senast i juni 2018.

¹⁷ COM(2017) 612 handlingsplan om skydd av offentliga platser.

¹⁸ COM(2016) 270 Förslag till förordning om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat.

Partnerskapsramen för migration får avgörande betydelse för att nå resultat i de externa aspekterna av migrationspolitiken. Effektivare EU-åtgärder om återsändande av personer som inte har rätt att befinna sig i EU kräver beslutsamma satsningar av medlemsstaterna i samarbete med omvärlden. Vi har lagt fram en yttre investeringsplan¹⁹, som ska stödja en ny generation av investeringar i vårt grannskap och i Afrika, och vi kommer nu att satsa på att genomföra den snabbt för att stödja hållbara lokala projekt.

EU behöver fungerande lagliga vägar som alternativ för dem som riskerar sina liv och utnyttjas av smugglarligor. Intensifiering av vidarebosättningen utgör en trovärdig reaktion från EU till dem behöver skydd. Eftersom EU:s befolkning åldras behöver EU också laglig migration för att fylla demografiska luckor och övervinna kompetensbrist. Detta är ett område där EU med gemensamma insatser kan nå bättre resultat än de enskilda medlemsstaterna. Förslaget om tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkompetent anställning ("blåkort")²⁰ bör man snarast nå en överenskommelse om. Kommissionen kommer dessutom att under 2018 lägga de förslag som behövs för reformerade viseringsregler och uppgradering av Informationssystemet för viseringar, och kommer samtidigt att dra tillbaka sina förslag om en viseringskodex och rundresevisering²¹.

En starkare global aktör

EU är fortfarande en förebild för fred och stabilitet, men vi bör inte ta vår egen säkerhet för given. Vi måste samarbeta mer inom försvarspolitikerna genom att utnyttja alla verktyg vi har, däribland EU-budgeten. Det finns starka säkerhetspolitiska och ekonomiska skäl för den europeiska försvarsindustrin att vara innovativ och samarbeta mer. Europeiska försvarsfonden bör få en viktig roll i detta arbete. Kommissionen prioriterar att fonden snabbt kan börja fungera, och vill även framhäva förslaget om ett europeiskt försvarsindustriellt utvecklingsprogram²².

Vi kommer att fortsätta vårda och stärka våra förbindelser med viktiga partner som Indien och Latinamerika. För att stärka förbindelserna med Asien överlag kommer vi att föreslå en strategi för att stärka sammankopplingarna mellan våra världsdelar. Våra långvariga partnerskap med länder i Afrika, Västindien och Stilla havsområdet har stort värde. Vi kommer att arbeta för att förlänga detta partnerskap fram till 2020 och anpassa det till de föränderliga globala förhållandena och omvandla den till en stark och modern politisk allians. Vi kommer att arbeta tillsammans för att främja våra gemensamma intressen och en starkt regelbaserad världsordning. Den historiska kärntekniköverenskommelsen med Iran har banat

¹⁹ COM(2016)581, meddelande om stärkta europeiska investeringar för tillväxt och sysselsättning; andra etappen av Europeiska fonden för strategiska investeringar och en ny europeisk yttre investeringsplan.

²⁰ COM(2016) 278, förslag till direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

²¹ COM(2014) 164, förslag till förordning om en unionskodex om viseringar (viseringskodex) COM(2014) 163, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av en rundresevisering och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 562/2006 och (EG) nr 767/2008.

²² COM(2017) 294, förslag till Förordning om inrättande av ett europeiskt försvarsindustriellt utvecklingsprogram som syftar till att stödja konkurrenskraften och innovationskapaciteten inom unionens försvarsindustri.

väg för en förnyelse av förbindelserna på andra områden mellan EU och Iran. Vi kommer också att utveckla våra förbindelser med Irak.

En union i demokratisk förändring

En union i demokratisk förändring har varit centralt för den här kommissionen. Kommissionen har kraftigt ökat sina ansträngningar att föra en dialog med medborgarna genom 312 medborgardialoger, genom utökade samråd med alla berörda parter som en del av vår satsning på bättre lagstiftning och genom att föreslå en översyn av det europeiska medborgarinitiativet²³ för att göra det mer lättillgängligt och lättanvänt. Vi grundade Europeiska solidaritetskåren²⁴ för mindre än ett år sedan, och den erbjuder redan tusentals ungdomar nya möjligheter i hela EU. Detta hjälper ungdomar att bli delaktiga i samhället och utveckla sina kunskaper och färdigheter i början av karriären. Den behöver nu få en fast rättslig grund före årsslutet.

Öppenhet och redovisningsskyldighet har också central betydelse för den demokratiska legitimiteten. Kommissionen föregår med gott exempel i fråga om kontakter med lobbyister, och uppmanar Europaparlamentet och rådet att snabbt enas om det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister²⁵ för alla tre institutionerna. Vi kommer att samarbeta konstruktivt med Europaparlamentet och rådet för att nå en överenskommelse om de föreslagna ändringarna av förordningen om kommittéförfaranden²⁶ respektive om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och stiftelser²⁷.

III. MED SIKTE PÅ 2025: ETT MER ENAT, STARKARE OCH MER DEMOKRATISKT EU

Samtidigt som vi arbetar med dagens frågor måste vi förbereda morgondagens EU. I detta arbetsprogram beskrivs vad vi behöver åstadkomma tillsammans de kommande fjorton månaderna, men dessutom föreslås ett antal initiativ med längre framförhållning, med sikte på 2025 och senare.

Ett nytt EU med 27 länder träder fram den 30 mars 2019. Vi har en möjlighet att forma detta nya EU. Bara några veckor senare, i juni 2019, går européerna till valurnorna. Vårt arbete till dess måste gå ut på att när de röstar lever detta nya EU upp till deras förväntningar och ger resultat på de områden som är viktigast för dem. Detta är det mål som kommissionen satt upp i Sibiufärdplanen för ett mer enat, starkare och mer demokratiskt EU²⁸, och det återspeglas i den agenda som man enades om vid Europeiska rådets möte den 19 oktober och är tänkt att utmynna i konkreta resultat vid ett särskilt toppmöte i Rumänien den 9 maj 2019.

²³ COM(2017) 482, förslag till förordning om det europeiska medborgarinitiativet.

²⁴ COM(2017) 262, förslag till förordning om den rättsliga ramen för Europeiska solidaritetskåren.

²⁵ COM(2016) 627, förslag till interinstitutionellt avtal om ett obligatoriskt öppenhetsregister.

²⁶ COM(2017) 85, förslag till förordning om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter.

²⁷ COM(2017) 481, förslag till förordning om ändring av förordningen om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser.

²⁸ Lades fram samtidigt med avsiktsförklaringen den 13 september 2017.

Kommissionens politiska bidrag till denna färdplan är vad vi åstadkommer inom ramen för detta arbetsprogram. Det behövs handling nu, och det är därför som alla de här långsiktiga initiativen kommer att läggas fram under den här mandatperioden och genom att ta vara på de gällande fördragens outnyttjade potential som låter oss gå framåt med hög ambitionsnivå och hastighet.

Vi kommer att arbeta tillsammans med Europaparlamentet och rådet liksom med de nationella parlamenten för att diskutera och utveckla färdplanen och utarbeta initiativen gemensamt. Under hela processen kommer vi att ta avstamp i den demokratiska och inkluderande debatt som inleddes genom vitboken om EU:s framtid²⁹ och diskussionsunderlagen med alternativ på olika områden³⁰. Alla kan bidra till EU:s framtid och lämna sin syn på hur vi bör gå framåt tillsammans.

Ett mer enat EU

Under den här kommissionens mandatperiod kommer vi att göra allt som krävs för att utsträcka Schengenområdet till Bulgarien och Rumänien, så att de får samma möjligheter som andra. Vi bör också låta Kroatien gå med fullt ut i Schengen, när landet uppfyller alla kriterier. Vidare är euron tänkt att vara hela EU:s gemensamma valuta. Den måste förena, inte splittra, vår världsdel. Det måste vara mer än en begränsad grupp länders valuta. De medlemsstater som vill införa euron måste kunna göra det, så därför föreslår vi ett nytt euroanslutningsinstrument för tekniskt och ekonomiskt stöd.

Även om det står klart att EU inte kommer utvidgas mer under den här kommissionens och det här parlamentets mandatperiod, eftersom ingen kandidat är klar ännu, måste vi ge alla länder på västra Balkan trovärdiga utsikter att gå med i EU. Utsikten till EU-medlemskap är en viktig drivkraft för reformer och stabilitet i regionen. Därför avser kommissionen att lägga fram en strategi för Serbiens och Montenegros EU-anslutning, i egenskap av föregångsländer på västra Balkan.

Ett starkare EU

Ett starkare EU måste få lämpliga ekonomiska resurser för att fortsätta att ge resultat. EU har förändrats i grunden under senaste åren, precis som de utmaningar EU står inför. Vårt EU union behöver en budget som kan hjälpa oss att uppnå våra mål. Den fleråriga budgetramen för tiden efter 2020 måste återspegla detta. Förutom den omedelbara utmaningen med det brittiska utträdet måste EU kunna dra fördel av ny och framväxande teknik, arbeta för en verklig försvarsunion och fortsätta att ta itu med säkerhetsfrågor och migration. Efter vägledande politiska debatter i kommissionärskollegiet (januari 2018) och bland EU:s stats- och regeringschefer (februari 2018), kommer vi att lägga fram ett heltäckande förslag om den kommande fleråriga EU-budgeten i maj nästa år, bl.a. om egna medel, med beaktande av

²⁹ COM(2017) 2025, kommissionens vitbok om EU:s framtid.

³⁰ COM(2017) 206: diskussionsunderlag om EU:s sociala dimension, COM(2017) 240: diskussionsunderlag Hur vi bemöter globaliseringen, COM(2017) 291: diskussionsunderlag om en fördjupad ekonomisk och monetär union, COM(2017) 315: diskussionsunderlag om det europeiska försvarets framtid, COM(2017) 358: diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser.

rekommendationerna i Montirapporten. Vårt mål är att avsluta förhandlingarna om den nya fleråriga budgetramen under den nuvarande kommissionens mandatperiod. Den nya budgeten ska hjälpa oss att infria medborgarnas förväntningar på ett EU som ger resultat där det bäst behövs och bidrar till EU:s långsiktiga hållbarhet.

För att bli starkare måste EU också bli effektivare. EU måste kunna agera snabbare och mer beslutsamt på en rad politiska områden så att enskilda och företag drar mer direkt fördel av EU-lagstiftningen. Kommissionen kommer därför att skissa på hur EU kan använda de s.k. passerelle-klausulerna i de gällande fördragen så att vi kan gå över från enhällighet till kvalificerad majoritet på vissa områden, förutsatt att samtliga stats- och regeringschefer går med på det. Vi kommer att lägga fram sådana förslag för frågor som rör den inre marknaden samt för vissa utrikespolitiska beslut, så att EU blir en stark global aktör med verklig tyngd på världsscenen. Samtidigt kommer vi att vara särskilt uppmärksamma på beslutsfattandets konsekvens och effektivitet.

Slutligen måste ett starkare EU också skydda sina medborgare och se till att terrorister ställs inför rätta. Vi kommer därför att föreslå den nya Europeiska åklagarmyndigheten får utökade uppgifter som inkluderar terrorismbekämpning, och det tänker vi göra före det särskilda säkerhetstoppmötet i Wien i september 2018.

Ett mer demokratiskt EU

Vi måste ta ett demokratiskt språng framåt för att möta medborgarnas frågor och förväntningar. Som ett första steg måste vi se till att valet till Europaparlamentet blir något mer än summan av de nationella kampanjerna och valen i de enskilda medlemsstaterna. Kommissionens förslag, som nämnts ovan, för att hjälpa de europeiska politiska partierna att vara mer effektiva, är ett viktigt steg i denna riktning och återspeglar nyheten med toppkandidater som ledde till den nuvarande kommissionen och dess ledning. På medellång sikt behöver vi fortsätta våra diskussioner om gränsöverskridande listor som ett sätt att göra valet till Europaparlamentet ännu mer europeiskt och demokratiskt. När vi funderar på institutionella reformer som kan göra EU mer demokratiskt och effektivare bör vi fortsätta att utforska idén om en enda ordförande för både Europeiska rådet och kommissionen. EU är både en union av stater och en union av medborgare. En enda ordförande skulle återspegla denna EU:s dubbla legitimitet.

Kommissionen kommer också att framföra sina åsikter om ett eventuellt inrättande av en permanent europeisk ekonomi- och finansminister. Detta skulle effektivisera beslutsprocessen genom att samma person samordnar den ekonomiska politiken och de viktigaste finanspolitiska instrumenten i EU och i euroområdet, och öka det demokratiska ansvarsutkrävandet om det kombineras med posten som vice ordförande i kommissionen. Vi kommer samtidigt att presentera några preliminära tankar om ett eventuellt instrument för säkra placeringar inom euroområdet.

Ett EU med större fokus på de stora frågorna måste ha de rätta verktygen för att kunna agera demokratiskt och effektivt när det behövs. På grundval av det arbete som kommissionen redan

har utfört bör vi fortsätta att vara stora i de stora frågorna. Det betyder att vi inte reglerar alla aspekter av människors vardag. Vi måste allvarligt överväga att göra mindre men effektivare och lämna tillbaka befogenheter till medlemsstaterna när det är rimligt. Med utgångspunkt i arbetet i den arbetsgrupp under ledning av Frans Timmermans som tillkännagavs i talet om tillståndet i unionen kommer kommissionen att lägga fram sina idéer om stärkt subsidiaritet och proportionalitet och bättre lagstiftning för att garantera att vi bara agerar när EU tillför ett mervärde.

EU:s framtid beror på förmågan att upprätthålla våra gemensamma värderingar som förenar oss – demokrati, rättsstat och grundläggande rättigheter. Respekten för rättsstatsprincipen innebär ett oberoende rättsväsende som är fritt från politisk kontroll och är en förutsättning för ett samhälle där fred, frihet, tolerans, solidaritet och rättvisa råder. Det är också absolut nödvändigt för en hållbar och rättvis tillväxt, liksom för förtroendet för EU. Därför kommer vi att lägga fram ett initiativ för att stärka skyddet av rättsstatsprincipen i EU.

IV. BÄTTRE RESULTAT I PRAKTIKEN – BÄTTRE LAGSTIFTNING, GENOMFÖRANDE OCH EFTERLEVNAD

I dag behövs ordentliga förberedelser, utvärderingar och evidensbaserat politiskt beslutsfattande mer än någonsin. Alla beslut och förslag måste bygga på tillgängliga fakta och evidens på ett strukturerat och heltäckande sätt. För mycket står på spel och utmaningarna är för komplicerade för att vi ska kunna göra på något annat sätt. Därför ligger bättre lagstiftning till grund för allt kommissionens arbete och fortsätter att garantera att våra förslag bygger på bästa tillgängliga information. Det senaste året har vi betydligt stärkt vår satsning på aktiva kontakter med civilsamhället för att öka vårt arbetes legitimitet och kvalitet. Vi fortsätter att agera bara när det behövs och när det tillför mervärde.

Men samtidigt får de bästa förslagen i världen ingen verkan om inte medlemsstaterna omsätter dem i nationella regler och tillämpar dem på korrekt och effektivt ut på fältet. Kommissionen har en viktig uppgift i sin egenskap av fördragets väktare att se till att så sker. I slutet av 2016 presenterade kommissionen en mer strategisk hållning till överträdelseärenden för bättre efterlevnad av EU:s lagstiftning³¹. Denna hållning gör det möjligt att angripa systemomfattande problem där åtgärder kan göra stor skillnad för snabbare överensstämmelse på viktiga områden. Effektiv tillämpning av befintlig EU-lagstiftning är precis lika viktigt som det arbete som läggs på att utarbeta ny lagstiftning. Medlemsstaterna måste fullgöra sin skyldighet att respektera och följa de regler som de själva gemensamt enats om. Vi är beslutna att fullt ut tillämpa det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning³² som vi kom överens om med Europaparlamentet och rådet i fjol.

Som ett led i sin policy för överträdelser kommer kommissionen att fortsätta att stödja och arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att se till att EU-reglerna tillämpas effektivt och

³¹ C(2016)8600, meddelande om EU-rätten: *Bättre resultat genom bättre tillämpning*.

konsekvent. Kommissionen kommer att fortsätta att uppmuntra till modernisering av de myndigheter som ansvarar för efterlevnaden inom den europeiska planeringsterminen och vid behov genom särskild lagstiftning. Kommissionen kommer också att fortsätta att hjälpa medlemsstaterna att effektivisera sina nationella rättssystem och bekämpa korruption genom den europeiska planeringsterminen och stödja reformer av rättssystemen och juridisk utbildning med EU-medel, bl.a. i form av resultattavlan för rättskipningen i EU. Stödtjänsten för strukturreformer kommer att fortsätta att tillhandahålla skräddarsytt stöd för att hjälpa medlemsstaterna att bygga upp effektivare institutioner, starkare styrningsstrukturer och en effektiv offentlig förvaltning, och dess verksamhet kommer att utökas till fler sektorer och fler EU-länder.

Kommissionen kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt att de oberoende administrativa myndigheter eller tillsynsmyndigheter som ska finnas enligt EU-lagstiftningen är tillräckligt och lämpligt utrustade och har det oberoende som krävs för att utföra sina uppgifter. Det är bl.a. fråga om nationella konkurrensmyndigheter, nationella tillsynsmyndigheter för elektroniska kommunikationstjänster och energisektorn samt järnvägsmyndigheter, nationella finansiella tillsynsmyndigheter och nationella dataskyddsmyndigheter.

Vi kommer också att fortsätta att arbeta i partnerskap med de nationella myndigheterna genom en rad olika nätverk. Hit hör bl.a. Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation som bistår och ger råd till kommissionen och de nationella tillsynsmyndigheterna när det gäller EU:s regler för elektronisk kommunikation. På samma sätt kommer vi att samarbeta med Europeiska konkurrensnätverket, som bidrar till en effektiv och konsekvent tillämpning av konkurrensreglerna. Vi har samma inställning till EU:s nätverk för genomförande och upprätthållande av miljölagstiftningen, som spelar en viktig roll genom att underlätta utbytet av bästa praxis när det gäller efterlevnaden av miljölagstiftningen och se till att minimikraven för kontroller följs. Det nyligen framlagda paketet om efterlevnad och stöd, särskilt den gemensamma digitala ingången, ska hjälpa enskilda och företag att ta vara på den inre marknadens möjligheter.

EU:s nya regler om skydd av personuppgifter skapar starka gemensamma normer som är anpassade till den digitala tidsåldern. Enskilda och företag kan dra nytta av regler som både ger ett starkt skydd och skapar möjligheter till innovation på den digitala inre marknaden. Kommissionen kommer att erbjuda vägledning för att hjälpa enskilda, företag och offentliga förvaltningar innan reglerna träder i kraft i maj 2018. När vi gör detta kommer vi att ha ett nära samarbete med den nya Europeiska dataskyddsstyrelsen, ett gemensamt organ för de nationella dataskyddsmyndigheterna, som inleder sitt arbete den 25 maj 2018.

Vi kommer att fortsätta att stärka vårt samarbete med Europeiska ombudsmannanätverket, som Europeiska ombudsmannen samordnar. Här ingår nationella och regionala ombudsmän som ska främja god förvaltning vid tillämpningen av EU-lagstiftningen på nationell nivå.

V. SLUTSATSER

De nästkommande 16 månaderna har EU ett gyllene tillfälle att agera och få något uträttat. Kommissionens arbetsprogram för 2018 bygger på dagens medvind och på en målinriktad agenda för att fullfölja de tio prioriteringarna och de strategier som ligger till grund för dem. 2018 blir ett avgörande år för EU. Det måste handla om att uppnå konkreta resultat för medborgarna. Det är vad vi koncentrerar oss på. Vi ska se till att det vi gör är enkelt, lättfattligt och tillför ett mervärde så att allmänheten märker skillnaden i vardagen.

Den gemensamma förklaringen om EU:s lagstiftningsprioriteringar, som undertecknades av de tre EU-institutionernas ordförande i december i fjol, har visat sig värdefull för att främja snabba framsteg med de viktigaste och mest brådskande lagstiftningsärendena. Vi ser fram emot att de tre ordförandena enas om en ny gemensam förklaring, så att Europaparlamentet, medlemsstaterna och kommissionen alla drar åt samma håll.

Kommissionen kommer att samarbeta intensivt med Europaparlamentet och rådet för att se till att när medborgarna går till val 2019 har EU genomfört vad man föresatt sig. EU kommer inte att bedömas efter hur många direktiv och förordningar vi antar, utan efter de påtagliga resultat våra insatser skapar för människorna i EU. Detta arbetsprogram utgör grunden för denna gemensamma EU-insats.